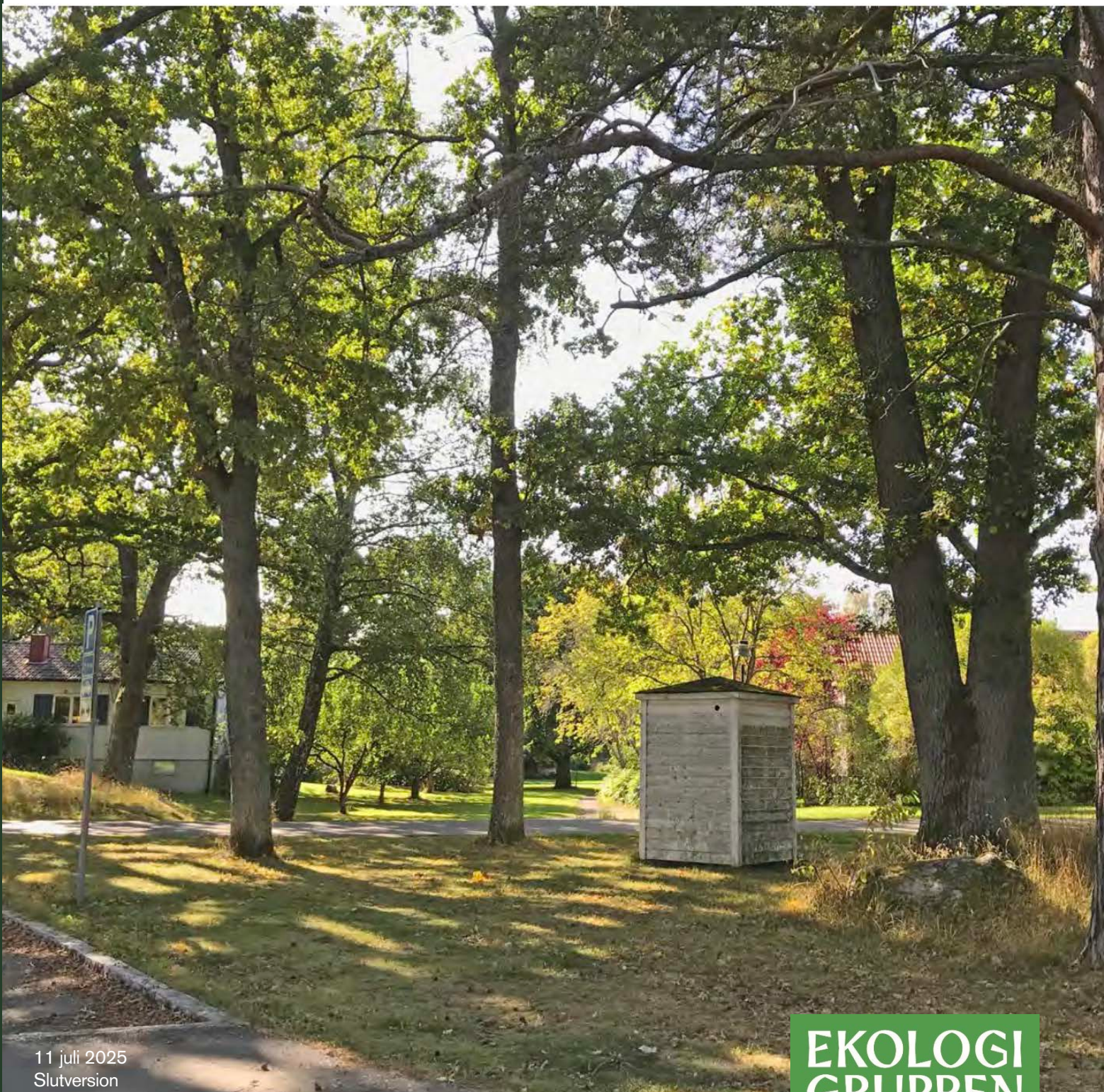

PM NATUR OCH EKOLOGI

Bemötande av synpunkter naturmiljö, Stora Sköndal 2A

Beställning: Framtidsutveckling Stora Sköndal AB (FUAB)
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 11 juli 2025
Uppdragsansvarig: Ulrika Hamrén
Intern granskning av rapport: Jens-Henrik KLoth 2025-07-10
Internt projektnummer: 11443

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Bemötande av synpunkter gällande naturmiljö

Ekologigruppen har tagit del av anförda grunder för överklagande av Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätts dom 2025-02-21, P 8386-24, vilka framförs i mål P 3716-25, 060202, aktilaga 9. I de delar i överklagandet som rör synpunkter på utredningar m.m. får Ekologigruppen lämna följande förtydliganden. Redovisningen nedan återger inledningsvis Frida och Rebecka Nordholms, och Linda Lövström och Megan Ruttys (härefter klagandena) synpunkter, varefter följer Ekologigruppens redovisning och bemötande i delfrågor. Redovisningen sammanfattar och förtydligar tidigare slutsatser, och utgör således inga nya bedömningar.

Ekologigruppen har med start år 2012 genomfört ett flertal ekologiska utredningar, samt kontinuerligt medverkat och bistått med ekologisk expertis i planprogram och detaljplanens olika skeden. Se handlingsförteckning nedan. Vidare har ekolog medverkat vid projektering av system och bygghandlingar för allmän plats, samt vid planering och uppföljning i genomförandeskedet av detaljplanen inklusive skötselplan. Detta medför att en kontinuitet säkerställs och att de råd och rekommendationer, samt krav på åtgärder som finns i utredningar, omhändertas i genomförandet.

Beviljande av prövningstillstånd. Klagande anför att de skyddsåtgärder som föreslås har tagit sin utgångspunkt i andra förutsättningar än de som detaljplanen numera tar höjd för:

”2.4 Mark- och miljödomstolen lyfter i sina domskäl särskilt fram att vissa skyddsåtgärder behöver vidtas för att uppfylla artskyddsförordningens krav avseende fladdermöss och fåglar. Klaganden har tidigare under planprocessen framfört att de skyddsåtgärder som föreslås har tagit sin utgångspunkt i andra förutsättningar än de som Detaljplanen numera tar höjd för. Det finns därför skäl att ifrågasätta domstolens bedömning i den delen.” Mål P 3716-25, 060202, aktilaga 9.

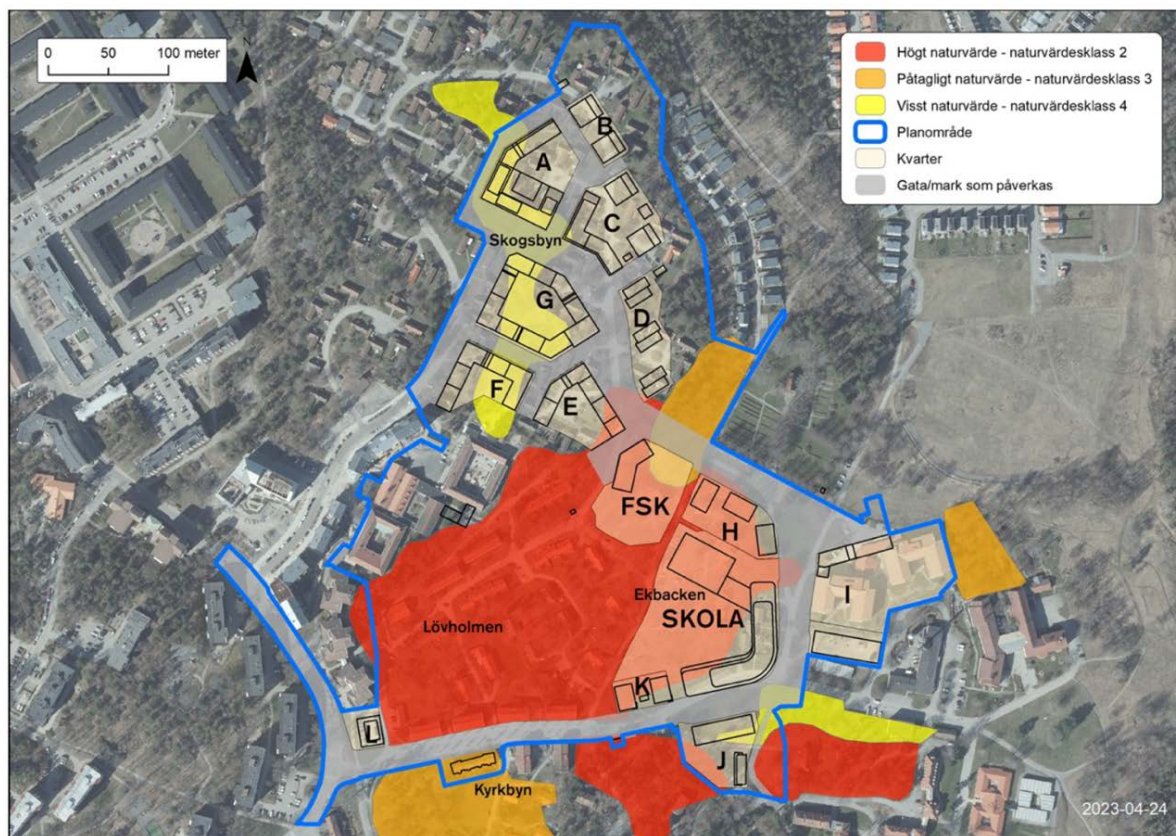
Svar: Ekologigruppens redovisning av förutsättningar specifikt vad gäller naturvärden och förekomst av skyddade arter i förhållande till de skyddsåtgärder som avtalats och kommer genomföras:

Ekologigruppens slutliga utredning och bedömning baserar sig på det aktuella och senaste planförslaget samt att detta i allmänhet inte ändrats nämnvärt på sådant sätt att den ursprungligt utredda planstrukturen i planprogram har behövt justeras, och att de redan initialt bedömda och utredda frågorna har visat sig stå fast i detaljplanen för etapp 2A.

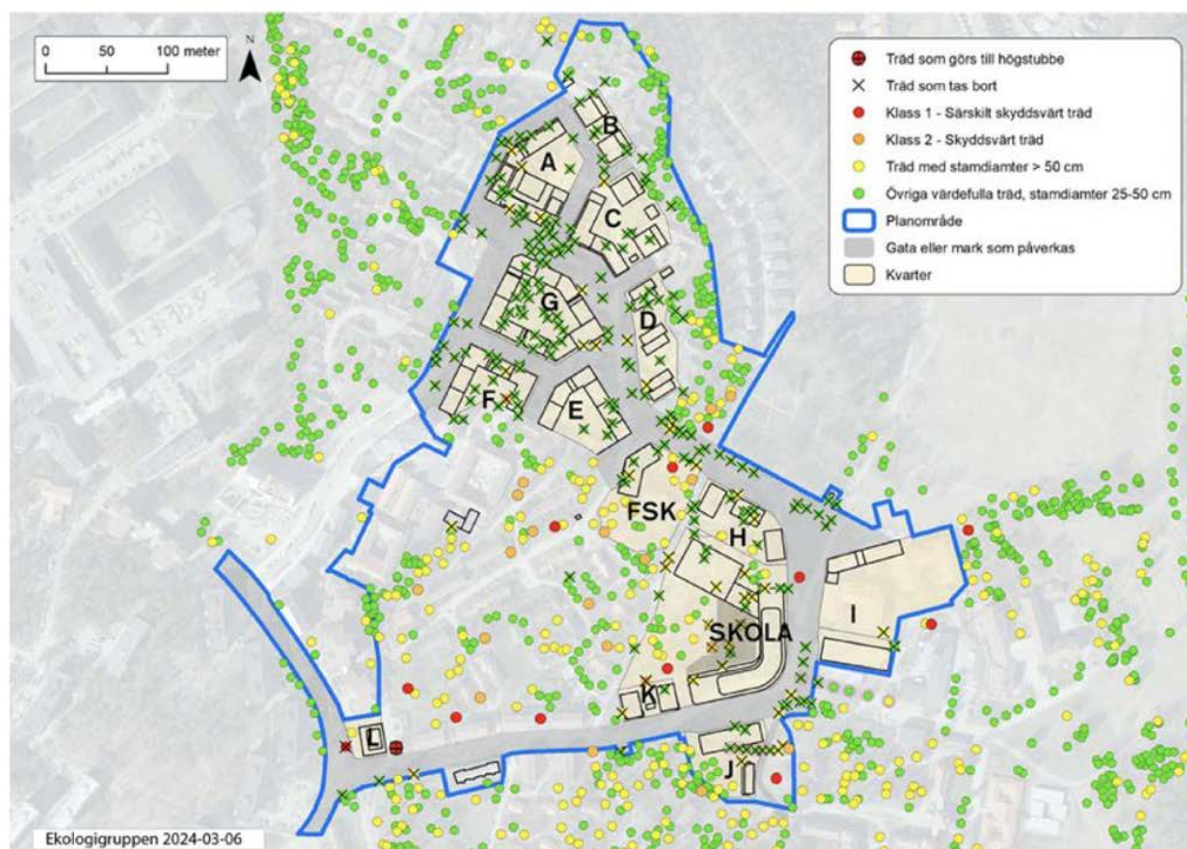
Naturförutsättningarna har varit väl kända och dokumenterade, och finns redovisade i ett flertal utredningar, tillhörande såväl planprogram som detaljplanens planskeden. Dessa förutsättningar har inte ändrats under planarbetets gång. Gjorda bedömningar i Ekologigruppens utredningar och konsekvensbeskrivningar har baserats på planens slutliga utformning och innehåll, vid antagande.

Från arbetet med planprogram år 2015-2019, och genom processen med detaljplanearbete för Stora Sköndal, etapp 2A, har naturvärden, skyddsvärda träd, ekologiska spridningssamband och förekomst av skyddade arter behandlats på ett systematiskt sätt för att uppfylla kunskapskravet och för att säkerställa kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) för områdets skyddade arter fåglar och fladdermöss. Se faktaruta, sid 5. Anpassningar har gjorts och hänsyn har tagits till identifierade naturvärdesobjekt, skyddsvärda träd och ekologiska spridningssamband.

Naturmark med identifierade naturvärden har bevarats i mycket hög utsträckning, i stort sett samtliga särskilt skyddsvärda träd, klass 1 (undantaget 1 av 11 träd) är bevarande och N-märkta på kvartersmark i planen. Utanför kvartersmark skyddas naturen genom den nya detaljplanen, där befintliga naturvärden planläggs som PARK. Detta i förhållande till nu gällande detaljplan som inte innehåller något skydd utan en byggrätt, vilket innebär att om den byggrätten skulle nyttjas så kan träd och natur avverkas eller försvinna.

Figur 1. Identifierade naturvärden med inlagd planstruktur. Ytor utan färg inom planområdet har bedömts sakna naturvärde klass 1- 4. Kartbild från sid 35, *Ekologigruppen, 2024. Ekologiutredning Stora Sköndal, etapp 2A. Naturvärdesinventering enligt SIS 199000 med tillägg naturvärdesklass 4, inventering av skyddsvärda träd och biotopskydd, habitatnätverk, konsekvenser och åtgärdsförslag.*

Figur 2. Inmätta skyddsvärda träd tillsammans med inlagd planstruktur, från sid 40, *Ekologigruppen, 2024*. *Ekologiutredning Stora Sköndal, etapp 2A. Naturvärdesinventering enligt SIS 199000 med tillägg naturvärdesklass 4, inventering av skyddsvärda träd och biotopskydd, habitatnätverk, konsekvenser och åtgärdsförslag*. Samtliga särskilt skyddsvärda träd utom ett bevaras (överkryssat rött träd längs i väster, vänster om kvarter L), och ytterligare ett som står kvar som högstubbe (höger om kvarter L). Inga träd med hål, vilka skulle kunna utgöra viloplatser för fladdermöss, tas bort. Även majoriteten skyddsvärda träd finns kvar (17 av 20).

I artskyddsutredningen *Ekologigruppen, 2023. Artskyddsutredning för fåglar och fladdermöss Stora Sköndal etapp 2A* finns avsnitt som behandlar fåglar och ett annat som behandlar fladdermöss, planens påverkan och de skyddsåtgärder som föreslås är baserat på detta. Framtagna skyddsåtgärder har haft sin utgångspunkt i att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) i området. Målet med skyddsåtgärder är att säkerställa att population och livsmiljöers ekologiska funktion inte påverkas negativt och att konflikt med artskyddsförordningen därmed undviks. Se faktaruta nedan på sid 4. Fladdermöss beskrivs även nedan i det som klagande anför under del 3.3.3, Mål P 3716-25, 060202, aktbilaga 9.

Arbetet har bedrivits systematiskt genom hela planprocessen och finns tydligt redovisade i framtagna utredningar och i miljöbedömning (MKB), i samrådsredogörelser och granskningshandlingar. Detta har noterats såväl av Länsstyrelsen i Stockholms län som av mark och miljödomstolen i P 8386-24 Mark- och miljödomstolen. DOM 2025-02-21.

Detta systematiska arbetssätt fortsätter under kommande genomförande, där processer och dokumentation har säkerställts, vilka borgar för att avtalade skyddsåtgärder vidtas. Skyddsåtgärder genomförs säkerställs genom att det i Exploateringsavtal står klart att de föreskrivna åtgärder kommer att ske genom att Stockholms stad inte godkänner handlingar som saknar krav enligt utredningar i detaljplanen, att en grön byggladare tillsätts vars uppgift är

att följa upp de ekologiska värdena, att skötselplaner upprättas för förvaltning av PARK och naturmark, samt att parterna som är fastighetsägare i Exploateringsavtalet mot vite ska fullföra genomförandet av detaljplanen. Vidare har Ekologigruppen ett uppdrag att fortlöpande bistå med ekologisk expertis under genomförandeskedet.

Framtagen systemhandling och påföljande bygghandling med bilagor specificerar skyddsåtgärder inom mark som planläggs som parkmark, samt på kvartersmark med förekomst av naturvärde och skyddsvärda träd. Skyddsåtgärder på sådan kvartersmark kommer säkerställas i fortsatt projektering av kvartersmark under system- och byggbehandlingsprojektering. Kontrollplan upprättas för att säkerställa kontinuitet i arbetet med skyddsåtgärder under planens genomförande.

Genomförda skyddsåtgärder inom detaljplanens område men även utanför området, säkerställs genom en skötselplan, med syfte att över tid upprätthålla kvaliteten på genomförda skyddsåtgärder.

Sammantaget säkerställer anpassningar i planens utformning, tillsammans med framtagna skyddsåtgärder, att kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) för skyddade arter fåglar och fladdermöss kvarstår.

Kontinuerlig ekologisk funktion

Med ekologisk funktion menas de egenskaper som gör att ett område är betydelsefullt för en viss art för parning, födosök, uppfödning och vila. Om en åtgärd kan förväntas påverka en fortplantnings- eller viloplatz negativt är det oftast möjligt att vidta åtgärder för att säkerställa att platsens ekologiska funktion bibehålls.

Om platsen genom de vidtagna förebyggande åtgärderna inte förlorar ekologisk funktionalitet innan, under eller efter en exploateringsåtgärd, och om området förblir minst lika stort och bibehåller samma kvalitet för den berörda arten, kan inte platsen anses ha drabbats av en försämrad funktion. En verksamhet kan då genomföras utan att 4 eller 4a § punkt 2 artskyddsförordningen utlöser förbud.

Handlingsförteckning ekologi

Nedan listas utredningar som tagits fram som underlag för detaljplanarbetet för Stora Sköndal, etapp 2A, vad gäller naturvärden, skyddsvärda träd och skyddade arter. Utredningarna har uppdaterats och kompletterats i de olika planskedena: samråd, granskning och antagande. Nedanstående är de som fastställdes till planens antagande. Dessa utredningar har i sin tur föregåtts av utredningar under arbetet med strukturplan och planprogram, som dock inte listas nedan, undantaget fladdermusinventeringen som är en del av dessa underlag. Handlingarna presenteras i kronologisk ordning.

Eklöf, J., 2016. Fladdermusinventering Stora Sköndal. Underlagsutredning till planprogram för Stora Sköndal.

Naturcentrum, 2022, Fågelinventering. Underlagsutredning till detaljplan Stora Sköndal, etapp 2A, granskningsskede.

Ekologigruppen, 2023. Artskyddsutredning för fåglar och fladdermöss Stora Sköndal etapp 2A. Granskningsskede av detaljplan (Dp 2019-09138).

Ekologigruppen, 2023, PM Tornseglare. Inventering av småhusbebyggelse i Skogsbyn. Underlag inför planering byggstart.

Ekologigruppen, 2024. Ekologiutredning Stora Sköndal, etapp 2A. Naturvärdesinventering enligt SIS 199000 med tillägg naturvärdesklass 4, inventering av skyddsvärda träd och biotopskydd, habitatnätverk, konsekvenser och åtgärdsförslag. Godkännande/antagande av detaljplan (Dp 2019-09138).

Ekologigruppen, 2024. Miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan för Stora Sköndal etapp 2A. Godkännande/antagande av detaljplan (Dp 2019-09138).

SWMS, 2025. PM: Stora Sköndal etapp 2a, listade åtgärder artskydd bygghandling parker och gator. Bygghandling allmän plats. I bilaga till bygghandling Park gällande belysning framgår åtgärder för anpassad belysning med hänsyn till fladdermöss.

Klagande anför att Mark- och miljödomstolen har grundat sitt avgörande på felaktiga slutsatser:

”3.3.1 Av mark- och miljödomstolens domskäl framgår att Detaljplanen inte utgör hinder för genomförandet av de skyddsåtgärder som behöver vidtas för att uppfylla artskyddsförordningens krav anseende fladdermöss och fåglar.” Mål P 3716-25, 060202, aktnilaga 9.

Svar: Ekologigruppens redovisning av detaljplanens genomförande i förhållande till skyddsåtgärder:

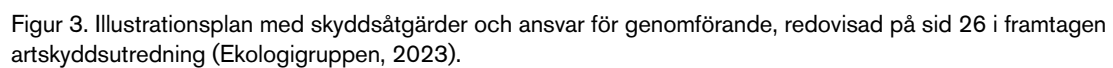
Det stämmer att detaljplanen inte utgör hinder för genomförande av skyddsåtgärder. Arbetet med detaljplanens utformning och genomförande har skett integrerat med framtagande och genomförande av skyddsåtgärder i förhållande till byggskedets planerade etapper. Inför inledande etapp med uppförande av ny huvudgata, nedtagning av träd och vegetation, samt rivning av småhusbebyggelse i planområdets nordvästra del (Skogsbyn), har tidpunkt för arbeten förlagts utanför fåglars häckningstid och fladdermössens aktivitetsperioder. Inga kända hålträd har, eller kommer att, avverkas. Såväl före som under arbetets gång har inventering och löpande egenkontroll utförts för att säkerställa att inga tornseglarbor eller fladdermöss förekommer i byggnader som tagits bort. Detta har dokumenterats, dels av ekolog (Ekologigruppen 2023, PM Tornseglare), dels av ansvarig entreprenör för genomförandet, NCC.

För mark som planläggs som park/allmän plats har samordning skett mellan ekologer och landskapsarkitekter för att säkerställa att skyddsåtgärderna integrerats fullt ut i parkgestaltning och dokumenteras i systemhandling och bygghandling för allmän plats (SWMS, 2025 bygghandling allmän plats). Se figur 5. Samordning har skett med ekolog och belysningskonsult för att säkerställa faunaanpassad belysning som släcks eller dimras under fladdermössens aktiva period finns med i kraven på skyddsåtgärder i planhandlingar samt i projekterade bygghandlingar för genomförande.

Inför kommande byggetapper kommer en motsvarande arbetsgång att följas där nedtagning av träd och annan vegetation sker utanför fåglars häckningstid och fladdermössens aktivitetsperiod för att undvika att medvetet döda eller skada. Samtliga kommande fastighetsägande bolag är part till Exploateringsavtalet där detta säkerställs.

Samtliga skyddsåtgärder specificeras i framtiden artskyddsutredning och redovisas på karta som biläggs nedan (Ekologigruppen, 2023. Artskyddsutredning för fåglar och fladdermöss Stora Sköndal etapp 2A). Såväl initiala skyddsåtgärder, som löpande skötsel för att över tid säkerställa att skyddsåtgärderna är fortsatt verksamma, finns avtalade i Exploateringsavtal, där utredningar utgör en del av detaljplanens handlingar. Exploateringsavtalet är tecknat med samtliga fastighetsägare inklusive lottbolag, och därmed är alla krav som finns i detaljplanen direkta krav för exploatör inom kvarteretsmarken.

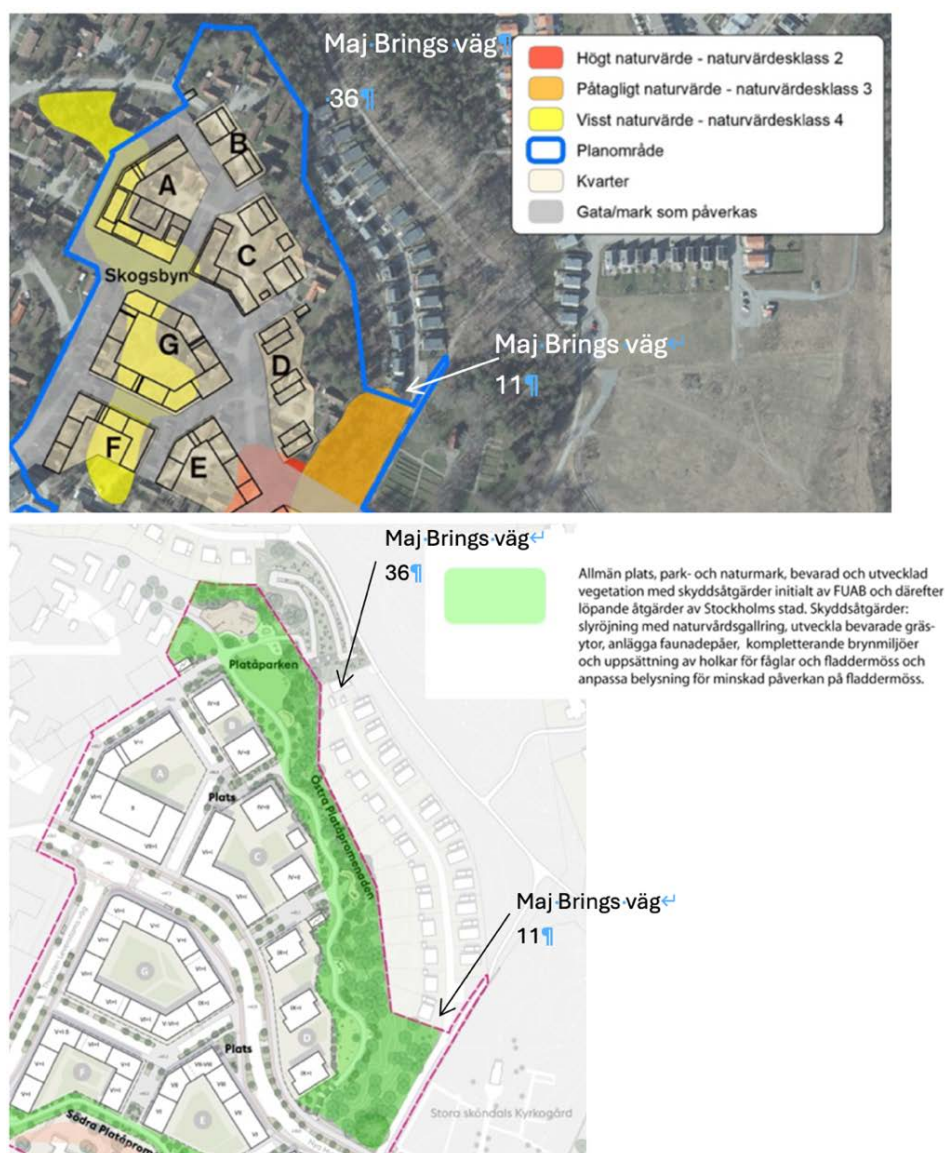
En samordnad skötselplan tas fram genom FUAB (Framtidsutveckling Stora Sköndal AB), och med stöd av konsulterande ekolog, för löpande skötsel när initiala åtgärder är genomförda och löpande skötsel tar vid. Skötselplanen gäller för alla fastighetsägare i detaljplanen, samt för hela programområdet. Krav på upprättande av skötselplan framgår av bilaga 4.4 tillhörande Exploateringsavtal tecknat mellan Stiftelsen Stora Sköndal, Stora Sköndal Framtidsutveckling AB, Stora Sköndal Bygg AB inklusive lottbolag och Exploateringskontoret, signerat 24-05-29. Samtliga kommande fastighetsägande bolag är part till Exploateringsavtalet där detta säkerställs.

”3.3.2 Skyddsåtgärderna som ska vidtas har tagit sin utgångspunkt i ett ofullständigt underlag. Varken området närmast Maj Brings väg 11 eller området närmast Maj Brings väg 36 har beaktats när skyddsåtgärderna föreslagits. Området närmast Maj Brings väg 11 har dessutom enligt underlaget ett påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3, och det förekommer rödlistade arter i det området. När skyddsåtgärderna föreslogs var också utgångspunkten en annan eftersom den utgick från det antal bostäder som planarbetet först omfattade, dvs. 950 bostäder istället för 1 750 bostäder som Detaljplanen nu tar höjd för. Det finns därför skäl att ifrågasätta domstolens bedömning i den delen.” Mål P 3716-25, 060202, aktilaga 9.

Svar: Ekologigruppens redovisning av underlag gällande förutsättningar och skyddsåtgärder i området närmast Maj Brings väg:

Det är felaktigt att underlaget för skyddsåtgärder är ofullständigt, eller att området närmast Maj Brings väg 11 respektive 36 inte har beaktats. Området närmast Maj Brings väg 11, med påtagligt naturvärde, bevaras och förstärks med habitatförstärkande åtgärder, se figur 4.

Figur 4. Utsnitt ur naturvärden och skyddsåtgärder i förhållande till Maj Brings väg 11 respektive 36. Bilder från artskyddsutredningen sid 17 respektive sid 26, Ekologigruppen, 2023.

De habitatförstärkande åtgärderna gynnar platsens skyddsvärda träd, bevarar nedtagna trädstammar och död ved i faunadepåer, förstärker födotillgången för insektsätande fåglar och fladdermöss, samt förbättrar möjligheten till födosök genom att avlägsna tät igenväxande slyvegetation mellan de uppvuxna träden. Vidare placeras holkar för fåglar respektive fladdermöss ut, gräsytor förstärks med blommande örter, och mulmholkar som efterliknar insidan av ihåliga gamla träd och gynnar vedlevande insekter, vilket i sin tur ökar födotillgången.

Figur 5. PM bygghandling över skyddsåtgärder i förhållande till Maj Brings väg 11 respektive 36. Platåparken och Östra Platåpromenaden är markerade i bilden. Bild SWMS.

Skyddsåtgärderna har arbetats in i systemhandling och bygghandlingar för allmän plats. Ovan på sid 10 visas ett exempel på hur dessa åtgärder ser ut för området närmast Maj Brings väg, se figur 5. Inarbetade skyddsåtgärder finns beskrivna i sin helhet i PM: SWMS, 2025. Stora Sköndal etapp 2a, listade åtgärder artskydd bygghandling parker och gator.

För att minimera kommande belysnings påverkan på fladdermössens födosöksområden och flygvägar har åtgärder vidtagits i både val av armaturer och placering av belysning. Armaturerna är utrustade med styrsystem för dimring under fladdermössens aktiva tid, både under dygnet och under året. Ljuset är nedåtriktat för att minska ljusföroreningar, och placeringen av armaturer är anpassad för att undvika att belysa fladdermössens flygvägar och känslig vegetation. I bilaga till bygghandling Park gällande belysning framgår åtgärder för anpassad belysning med hänsyn till fladdermöss.

Vad gäller förändringen av antalet bostäder så har skyddsåtgärdernas innehåll och omfattning tagits fram i relation till aktuell detaljplan. Antalet bostäder i sig har ingen menlig påverkan på de ekologiska värdena utan det är volymer av exploatering, tillsammans med placeringen av bebyggelsen, som är av vikt för de ekologiska värdena.

”3.3.3 De skyddsåtgärder som föreslås baseras i sin tur på den fladdermusinventering som utfördes 2016. Utredningen är snart tio år gammal. Den inventering som gjordes bestod i att 19 s.k. autoboxar placerades ut vid 14 olika positioner inom fastigheten Stora Sköndal 1:1. Inga av boxarna placerades dock på den fastighet som den föreslagna detaljplanen gäller (se bild). För klagandena råder det ingen tvekan om att fladdermöss finns även på klagandenas fastigheter och det område som Detaljplanen omfattar.” Mål P 3716-25, 060202, aktbilaga 9.

Svar: **Ekologigruppens redovisning av kunskapsunderlag vad gäller fladdermöss:**

Erforderligt beslutsunderlag/tillräckliga fakta, vad gäller förekommande arter

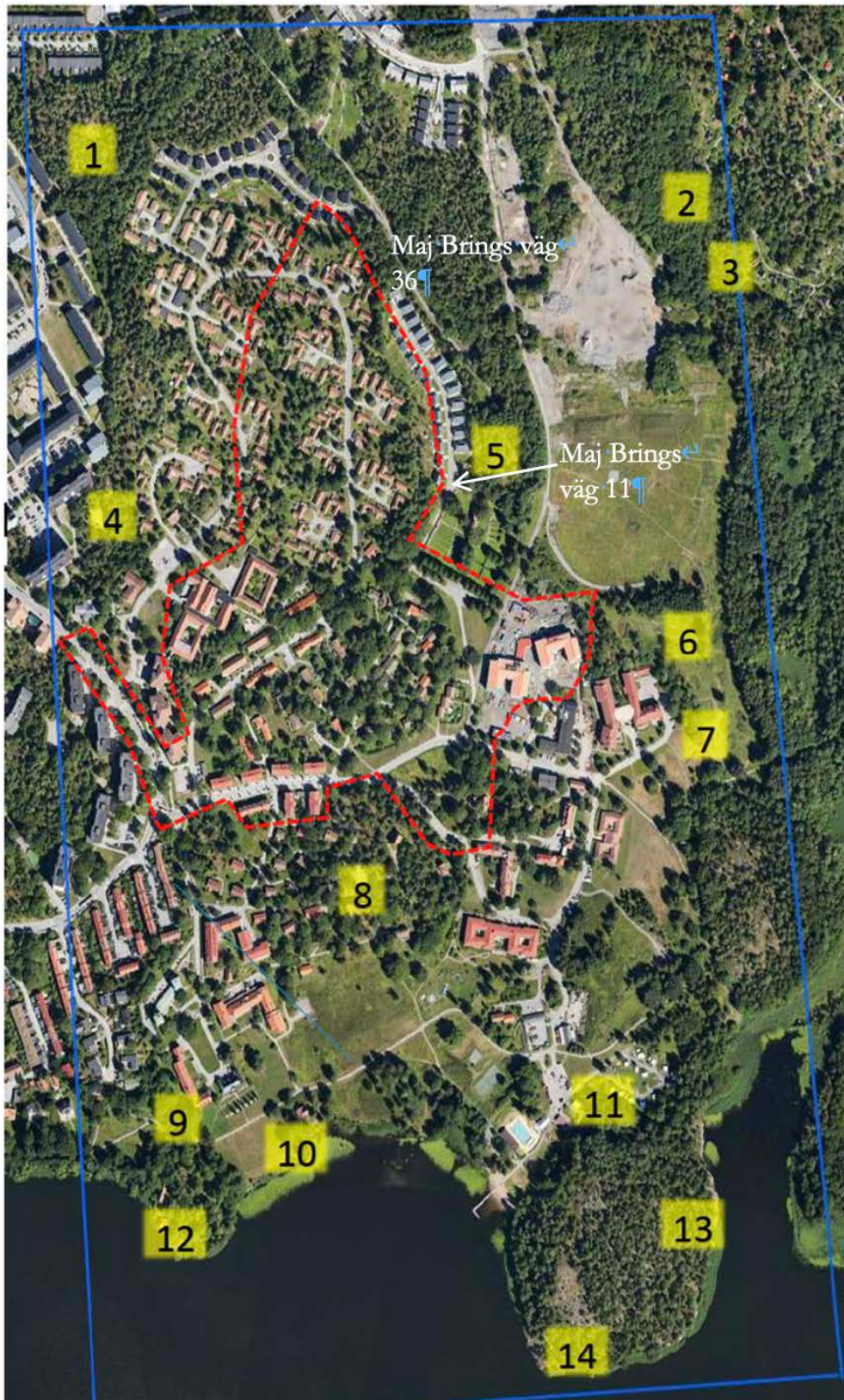
Resultaten som redovisades i 2016 års fladdermusinventering (Eklöf, J., 2016), som del av planprogrammets underlagsutredningar, bedöms alltså utgöra ett relevant kunskaps- och inventeringsunderlag. Detta baseras främst på att naturförutsättningarna i området är oförändrade och att betydande del av den naturmark, övriga grönytor och de skyddsvärda träd som kan utgöra födosöksområden under fortplantningstid bevaras i planen. Inga kända hålträd eller byggnader som kan utgöra viloplats eller boplatser (övervintring, koloniplats eller viloplats dagtid) påverkas negativt av planen eller dess genomförande. Att fladdermöss tidvis även förekommer på klagandes fastigheter (som del av födosöksmiljöer) finns med som förutsättning vid framtagande av skyddsåtgärderna.

Ett flertal nyligen utförda fladdermusinventeringar av närliggande och naturmässigt liknande områden i sydöstra Stockholm visar att de arter av fladdermöss som noterades i området vid 2016 års inventering är samstämmigt med dessa senare inventeringar. Det fanns ingen anledning att misstänka att en nyare inventering av planområdet skulle ge andra resultat vad gäller förekommande arter, än den som genomförts 2016.

Citat från inventeringen, 2016: *”Vanligast var dvärgpipistrell och nordfladdermus som förekom över hela området och noterades på 15 respektive 14 av de utplacerade boxarna. Även större brunfladdermus var spridd över hela projektområdet. Dessa tre arter var de enda som förekom i områdets centrala och nordliga delar. Övriga hittades endast närmare vattnet i den södra änden av inventeringsområdet.”* Se figur 6.

Vad gäller val av boxplacering och att inga boxar placerades precis på den fastighet som detaljplanen gäller, så görs val av boxplacering efter var fladdermusexperten/ inventeraren bedömer att det finns bäst förutsättningar att notera och spela in fladdermöss som rör sig, födosöker eller fortplantar sig i området, det vill säga där det förekommer lämplig naturmark och habitat. Det finns således en logisk anledning till var boxarna placerades år 2016, och att planområdets småhusområde (Skogsbyn) med trädgårdar och trädgångar inte ansågs representera någon typ av grönyta med annan potential för förekomst av fladdermöss, jämfört med de platser där boxarna placerades.

Box 5 ligger cirka 80 meter från grönstråket (inklusive södra delen av Platåpromenaden, se figur 5 och 6) mellan klagandes fastigheter och planområdet, vilket gör det troligt att arter som rör sig i området kring Maj Brings vägs södra del även passerar denna box.

Figur 6. Placering av autoboxar för fladdermusinventering 2016. (Eklöf, J., 2016). Aktuellt planområde markeras i rött.

Flygvägar, stråk och födosöksområden

Huvudsakliga fladdermusmiljöer och flygstråk, baserat på förekomst av lämpliga habitat och avsaknad av belysning, förekommer öster om planområdet, markerat med djupare grön färg på figur 7. Även längre söder ut mot Drevviken finns lämpliga habitat, se kommande figurer. Natur- och parkmark inom planområdet, samt lummiga trädgårdar, bedöms kunna ingå som del av mark som nyttjas för födosök under fortplantningstid (ljusare grön färg). Av denna anledning har skyddsåtgärder tagits fram för att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion.

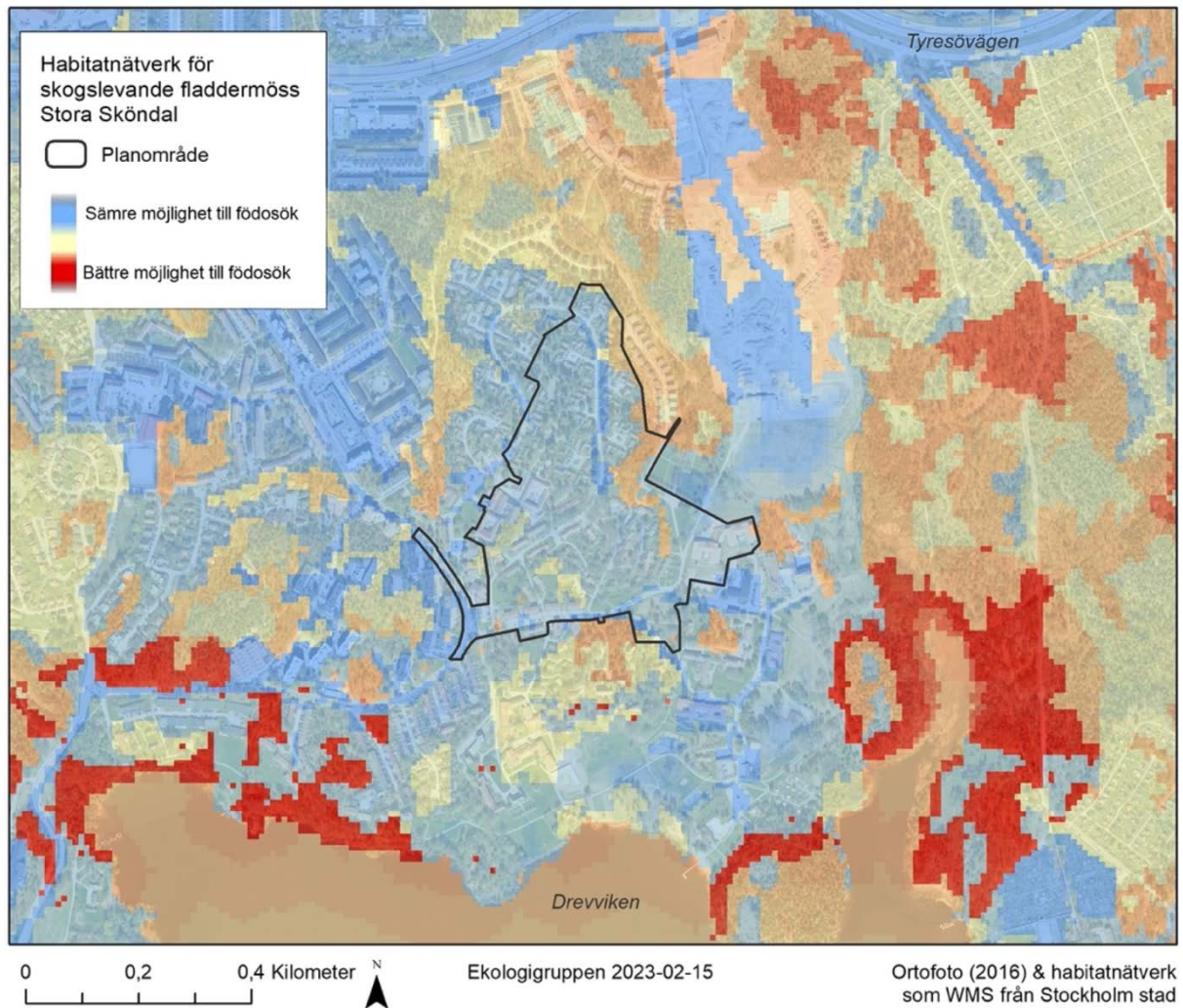

Figur 7. Bild från artskyddsutredning, sid 34 (Ekologigruppen, 2023) som visualiserar huvudsakliga fladdermusmiljöer (mörkgröna) för födosök och flygstråk, tillsammans med planstruktur. Den streckade pilen visar hur planens utformning och sparad naturmark möjliggör förflyttning genom planområdet, även efter planens genomförande.

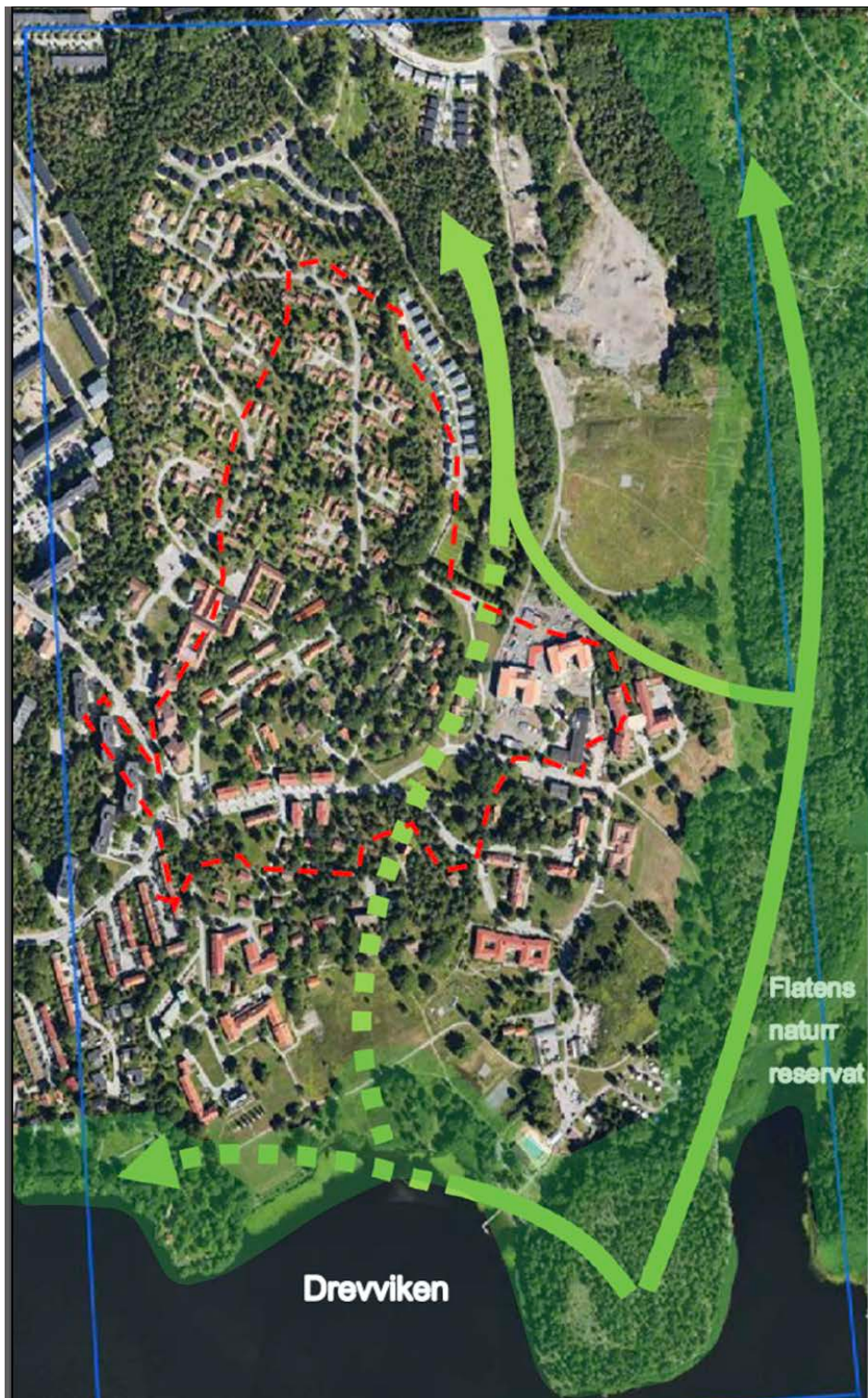
Fladdermusinventeringens slutsatser stämmer väl överens med Miljöförvaltningen Stockholms stads analys av habitatnätverk för skogslevande fladdermöss (Ecocom, 2019), figur 8. Enligt denna GIS-analys har större delen av planområdet en färg som representerar sämre potential för födosök. Planområdets befintliga karaktär, med många bostäder, verksamheter, belysta gångvägar och öppna ytor gör att miljön redan idag är starkt ljuspåverkad. De arter som noterats i området, som större brunfladdermus, nordfladdermus och dvärgpipistrell är snabbflygande arter som kan hantera detta och röra sig mellan skogsområden och vattnet (Eklöf, 2016).

Bäst möjligheter till födosök finns enligt modellen främst i öster i Flatens naturreservat och söder vid Drevvikens stränder. Detta har att göra med typ av vegetation, grad av samband med intilliggande naturmark, beräknad födotillgång och möjlighet att jaga i glesa skogsmiljöer.

Mellangoda förhållanden finns i skogspartierna öster och norr om planområdet, samt strax söder om planområdet i träddungar kring Stora Sköndals kyrka. Se figur 8 och 9.

Figur 8. Utsnitt ur Stockholms stads analys av habitatnätverk för skogslevande fladdermöss. Bild tagen från artskyddsutredning, sid 32, Ekologigruppen, 2023.

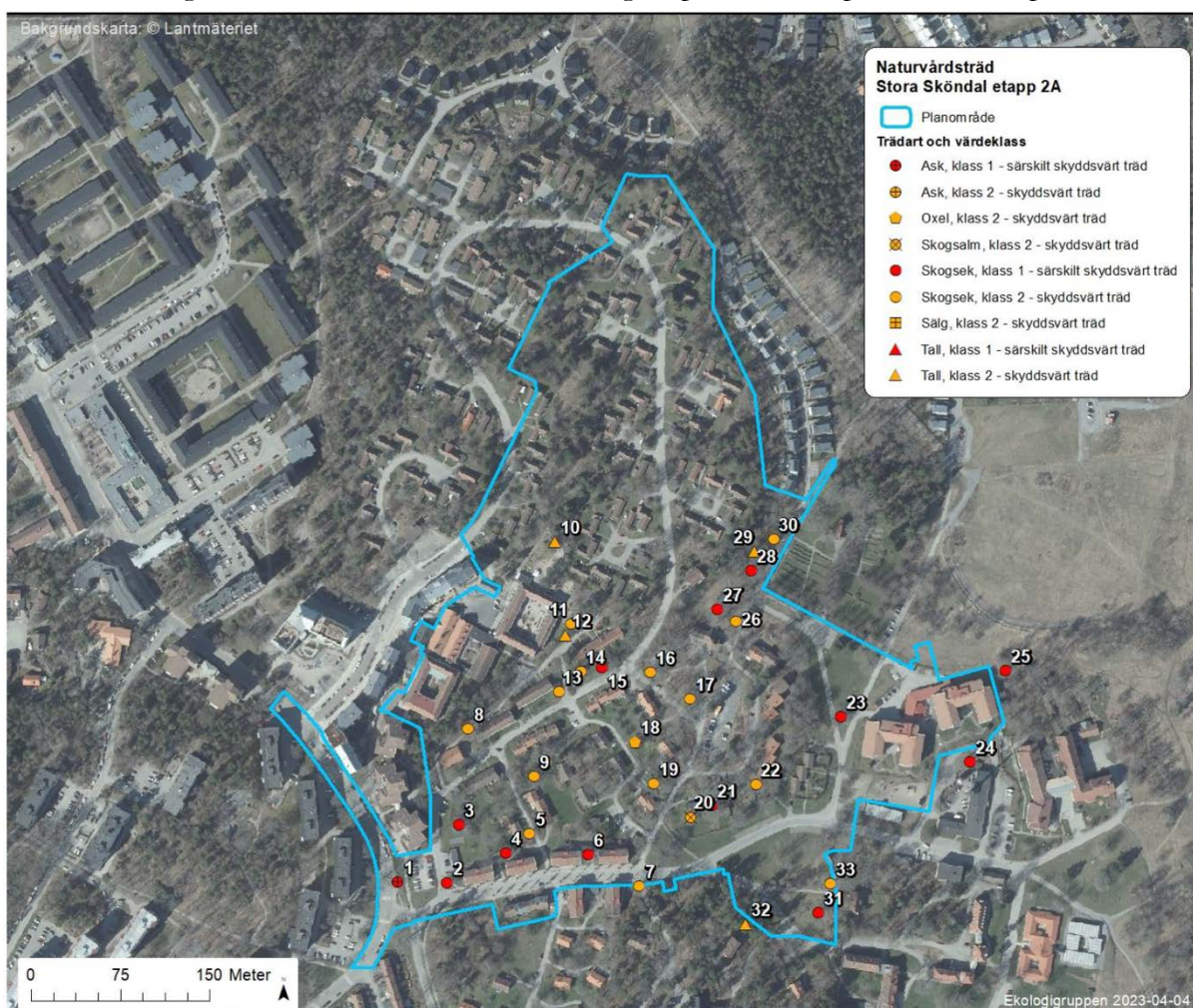

Figur 9. Befintliga (heldragna) respektive tänkbara (streckade linjer) korridorer och flygstråk för fladdermöss. (Eklöf, J., 2016). Grönytan och kommande Platåparken väster om Maj Brings väg markeras inte som tänkbart flygstråk. Huvudsakliga stråk bedöms finnas mot Flatens naturreservat i öster, samt kring Drevvikens stränder. Linjerna visualiserar stråk med vegetation och låg grad av belysning. För tydligare visuell tolkning har de mest lämpliga miljöerna för fladdermöss markerats översiktligt i en grön, genomskinlig färgton. I dessa områden finns sammanhängande vegetation, vattenmiljöer och äldre träd som erbjuder viloplatser och födosöksområden.

Träd och potentiella boplatser:

Av områdets stora antal inventerade och inmätta träd (se figur 2) så har 33 träd klassats som särskilt skyddsvärda eller skyddsvärda, se figur 10. En central del av Naturvårdsverkets metodik för klassning av skyddsvärda träd består av identifiering av hål i trädstammar, där träd över 40 cm i diameter med hål i huvudstam klassas som särskilt skyddsvärt, klass 1. Av 33 klassade träd utgörs enbart 3 stycken träd av trädindivider med hål, se bildtext, figur 10. Samtliga tre träd kommer bevaras i området, intakta, eller som i högstubbe med hål kvar (träd 2). Ingen potentiell viloplats i dessa träd påverkas således, eftersom inga hål försvinner.

I närheten av klagandes fastigheter mellan Maj Brings väg och Platåparken/Platåpromenaden förekommer inga kända hålträd som skulle kunna utgöra potentiella boplatser eller viloplats.

Figur 10. Inmätta särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd, kartbild från sid 20 i Ekologiutredning (Ekologigruppen, 2024). Av dessa utgör 3 träd hålträd, träd nummer 2 och 3, samt träd 24, utanför plangränsen. Samtliga 3 hålträd bevaras, med träd 2 i form av en högstubbe. Ingen potentiell viloplats i dessa träd påverkas eftersom inga hål försvinner.

Vad gäller befintliga byggnader har inga byggnader som rivits, eller kommer rivas/byggas om, identifierats som potentiella boplatser, viloplats eller övervintringsplatser.

Sammanfattande bedömning

Ekologigruppen anser att de inventeringar och utredningar som genomförts har skett på erforderligt sätt och att de haft erforderlig omfattning. Området är utrett på sådant sätt som framgår av krav och rättspraxis som framkommit i MÖD. Genom de omfattande utredningar som tagits fram under såväl program Stora Sköndal och detaljplan för 2A, de anpassningar som gjorts i planutformningen, samt de skyddsåtgärder som tagits fram och avtalats i Exploateringsavtal och därmed kommer genomföras, står det klart att planens genomförande inte påverkar möjligheten att upprätthålla kontinuerlig ekologisk funktion för förekommande skyddade arter, samt att genomförande inte riskerar att utlösa förbud enligt artskyddsförordningen.